

2012 T 691 (2)

9 juli 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. J.P.H. Timmermans, advocaat te Beek,

tegen:

*wijlen **frater [naam] ([burgerlijke naam])**,*
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde [aangeklaagde 1],
tijdens zijn leven lid van de congregatie van de Fraters van Tilburg
CMM,

en

*wijlen **frater [naam]([burgerlijke naam])**,*
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen [aangeklaagde 2],
tijdens zijn leven lid van de congregatie van de Fraters van Tilburg
CMM.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 1 september 2014.

Op 29 oktober 2014 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van frater [naam], Provinciale Overste van de Fraters CMM.

Op 21 april 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. J.P.H. Timmermans.

Namens de Congregatie is verschenen frater [naam].

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager is in de periode [jaartal]jaartal] herhaaldelijk seksueel misbruikt door meerdere fraters en in ieder geval ook door [aangeklaagde 1] en [aangeklaagde 2]. Klager herinnert zich dat hij in deze periode frequent en herhaaldelijk door diverse fraters ernstig seksueel is misbruikt. Hij werd door de fraters gedwongen om in een kamertje nabij de slaapzaal met hun geslacht te spelen, met zijn geslacht te laten spelen, hun penis in de mond te nemen tot en met het oraal bevredigen van de fraters, alsmede anale seks met de fraters te ondergaan, vaak totdat de frater klaarkwam. Klager stelt dat met name [aangeklaagde 1] op dit punt verregaande handelingen verrichtte en bij klager en zijn medeleerlingen bekend stond als het [bijnaam]. Ook is klager zelf wel eens door de fraters tot klaarkomen gebracht. Het misbruik kwam zeer frequent voor, wel twee of drie keer per nacht.

Klager stelt eveneens dat sprake was van seksueel misbruik tijdens het dagelijkse was-ritueel. Klager herinnert zich dat hij door diverse fraters, onder wie [aangeklaagde 1] en [aangeklaagde 2], aan zijn geslachtsdeel gezeten werd. De fraters voelden met hun vinger ook in de anus van klager. Vaak trokken de fraters zich daarbij af.

2.2. Klager heeft het misbruik jarenlang verdrongen. Tijdens zijn huwelijk heeft klager nimmer over het misbruik gesproken. Pas na zijn echtscheiding en het aangaan van een nieuwe relatie is zijn verhaal eruit gekomen. Klager ondervindt in zeer ernstige mate en met hoge frequentie nadeel van het seksueel misbruik. Het geheel aan misbruik heeft diepe sporen nagelaten. Klager heeft een seksueel verstoord beeld en kan daardoor moeilijk relaties aangaan en in stand houden. Ook heeft klager last van nachtmerries. Klager is al sinds geruime tijd onder behandeling van een psycholoog. Daarnaast heeft klager nog klachten aan zijn anus door de anale verkrachtingen.

2.3. Klager wenst erkenning van het seksueel misbruik en wenst een uitspraak die voldoende basis vormt om een verzoek om schadevergoeding in te dienen bij de Compensatiecommissie.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Beide aangeklaagden zijn overleden en kunnen geen weerwoord geven. De Provinciale Overste heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van de aangeklaagden.

Over het gepleegde misbruik door [aangeklaagde 2] is in de archieven van de congregatie geen informatie aangetroffen. De naam van [aangeklaagde 2] komt wel voor op de lijst van de commissie Deetman en voorts zijn er meerdere klachten tegen deze aangeklaagde gegrond verklaard door de Klachtencommissie. Naar de mening van de Provinciale Overste heeft [aangeklaagde 2] misbruik gemaakt van zijn machtspositie en geen respect getoond aan klager die aan zijn zorg was toevertrouwd. De congregatie wil de pijn die klager heeft ervaren erkennen en biedt haar oprechte verontschuldigingen aan.

Over het gepleegde misbruik door [aangeklaagde 1] is in de archieven van de congregatie geen informatie gevonden. De naam van [aangeklaagde 1] komt niet voor op de lijst van de commissie Deetman. Ter zitting is gebleken dat een andere klacht tegen deze aangeklaagde (bekend onder zaaknummer 2011 T 579) inmiddels gegrond is verklaard. Vervolgens heeft de Provinciale Overste opgemerkt dat zijn medebroeders dit nooit hadden mogen doen en zijn oprechte excuses aangeboden namens de congregatie.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ruim vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager de aangeklaagden verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van de aangeklaagden zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. De aard van het misbruik betrof anale verkrachting van klager door de fraters, orale bevrediging van de fraters door klager en het betasten en aftrekken van het geslachtsdeel van de fraters door klager. Daarnaast hebben de fraters ook het geslachtsdeel van aangeklaagde afgetrokken. Dit seksueel misbruik heeft één jaar geduurd.

Klager geeft een zeer hoge frequentie aan van het seksueel misbruik, namelijk soms wel twee of drie keer per nacht. Klager stelt daarbij dat hij door verschillende fraters is misbruikt, onder wie de aangeklaagden [aangeklaagde 1] en [aangeklaagde 2]. Wat daarin het aandeel van deze aangeklaagden is geweest, is door klager niet precies aangegeven, hetgeen de Klachtencommissie heel wel kan begrijpen. De Klachtencommissie meent dan ook dat zij de frequentie van het seksueel misbruik naar redelijkheid en billijkheid dient vast te stellen, en wel op zeker één keer per week door elk van beide aangeklaagden gedurende de periode van één jaar.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de verklaringen van mevrouw [naam], de schoonzus van klager, en de heer [naam], een goede vriend van klager. Mevrouw [naam] beschrijft dat klager haar heeft verteld dat twee fraters in [internaat], te weten frater [aangeklaagde 2] en frater [aangeklaagde 1], de laatste verwoesting hebben aangericht. Zij waren soms drie keer per nacht bezig volgens klager. De heer [naam] verklaart dat klager hem heeft verteld dat hij buiten frater [naam] en frater [naam] ook door ander fraters is misbruikt in [internaat]. Klager noemde de namen [bijnaam], [bijnaam] en [bijnaam].

Ten aanzien van [aangeklaagde 1] is er daarnaast de klacht, bekend onder kenmerk 2011 T 579 (1), die na herziening gegrond is verklaard. Deze klacht kan met instemming van de klager in die zaak als steunbewijs worden gebruikt.

Ten aanzien van [aangeklaagde 2] zijn er verschillende gegrond verklaarde klachten bekend bij de Klachtencommissie, bekend onder de kenmerken 2011 T 434, 2011 T 455, 2011 T 548 (2), 2011 T 579 (2), 2012 T 662 en 2012 T 810 (1). Al deze gegrond verklaarde klachten kunnen als steunbewijs worden gebruikt.

Een en ander in onderling verband en samenhang bezien is naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende ondersteuning voor de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door de aangeklaagden.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door beide aangeklaagden met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas dertien jaar oud. Aangeklaagden waren beiden personen waarin klager vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat [aangeklaagde 1] en [aangeklaagde 2] zijn overleden kunnen tegen hen geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Over financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Provinciale Overste van de Congregatie van de Fraters van Tilburg CMM de klacht tegen frater [aangeklaagde 1] en tegen frater [aangeklaagde 2] gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 9 juli 2015 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, drs. N.A.M. van Beelen en mr. M.P.P.M. Merx, leden, bijgestaan door mr. R. Willemsen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.